

Основні досягнення Національної поліції України у межах реалізації стратегічних напрямів Національної стратегії у сфері прав людини (станом на жовтень 2022)

§1. Запобігання та протидія катування, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводження чи покаранню.

З метою вирішення проблем, які зазначено в рішеннях Європейського суду, Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню, Національною поліцією України спільно з міжнародними партнерами та громадськими організаціями вивчено міжнародний досвід та розроблено інформаційну підсистему «Custody Records» (далі – ІП «Custody Records»).

ІП «Custody Records» – проєкт, призначений для гарантування безпеки прав затриманих та поліцейських шляхом електронної фіксації інформації про всі дії щодо осіб, які перебувають під контролем поліції з моменту фактичного затримання і до поміщення до слідчого ізолятора або звільнення з-під варти.

В основу ІП «Custody Records» покладено сервісно-орієнтований підхід управління процесами для зменшення навантаження на поліцейських, що дасть їм змогу належно виконувати роботу із затриманими або відвідувачами підрозділу поліції.

До функцій ІП «Custody Records» належать: забезпечення інфраструктурних умов у підрозділі поліції (вичерпний перелік приміщень, де здійснюється робота із затриманими та доставленими особами); запровадження системи цілодобового відеонагляду; призначення інспектора з дотримання прав людини (здійснює фіксацію всіх дій стосовно затриманих осіб в ІП «Custody Records»); підключення поліцейських, які беруть участь у процесі затримання, до ІП «Custody Records»; здійснення дистанційного зовнішнього контролю уповноваженими посадовими особами центрального органу управління поліції; збереження інформації про перебування затриманої особи під контролем поліції протягом тривалого часу.

Керівництвом МВС та Національної поліції України, ураховуючи зміни в структурі Національної поліції України, які відбулись у зв'язку з новим адміністративно-територіальним устроєм України, прийнято рішення про поширення ІП «Custody Records» на всі територіальні підрозділи поліції, у складі яких функціонують слідчі підрозділи, підрозділи дізнання та кримінальної поліції.

Станом на **14.11.2022** пілотний проєкт ІП «Custody Records» запроваджено у **28** підрозділах (та повноцінно у 8-ми підрозділах ІТТ з початку реалізації проєкту):

1. Тернопільському районному управлінні поліції ГУНП в Тернопільській області;
2. Жмеринському районному відділі поліції ГУНП у Вінницькій області;
3. Відділенні поліції №1 Володимир-Волинського районного відділу поліції ГУНП у Волинській області;

4. Ковельському районному управлінні поліції ГУНП у Волинській області;
5. Володимир-Волинському районному відділі поліції ГУНП у Волинській області;
6. Луцькому районному управлінні поліції ГУНП у Волинській області;
7. Могилів-Подільському районному відділі поліції ГУНП у Вінницькій області.
8. Гайсинському районному управлінні ГУНП у Вінницькій області;
9. Вінницьке районному управлінні ГУНП у Вінницькій області;
10. Хмельницькому районному відділі поліції ГУНП у Вінницькій області;
11. Рівненському районному управлінні поліції ГУНП в Рівненській області;
12. Відділі поліції № 1 Рівненського районного управління поліції ГУНП в Рівненській області;
13. Вараському районному відділу поліції ГУНП в Рівненській області;
14. Сарненському районному відділу поліції ГУНП в Рівненській області;
15. Сумському районному управлінні поліції ГУНП в Сумській області;
16. Конотопському районному відділі поліції ГУНП в Сумській області;
17. Ніжинському районному відділі поліції ГУНП в Чернігівській області;
18. Корюківському районному відділі поліції ГУНП в Чернігівській області;
19. Кропивницькому районному управлінню поліції ГУНП в Кіровоградській області;
20. Відділення поліції № 1 (Мала Виска) Новоукраїнського районного відділу поліції ГУНП в Кіровоградській області;
21. Хмельницькому районному управлінню поліції ГУНП в Хмельницькій області;
22. Шепетівському районному управлінні поліції ГУНП в Хмельницькій області;
23. Кам'янець-Подільському районному управлінні поліції ГУНП в Хмельницькій області;
24. Дністровському районному відділі поліції ГУНП в Чернівецькій області;
25. Відділенні поліції №1 Дністровського районного відділу поліції ГУНП в Чернівецькій області;
26. Відділенні поліції № 5 (сmt Глибока) Чернівецького районного управління поліції ГУНП в Чернівецькій області;
27. Відділенні поліції № 1 (сmt Путила) Вижницького районного відділу поліції ГУНП в Чернівецькій області;
28. Відділенні поліції № 6 (Новоселиця) Чернівецького районного управління ГУНП в Чернівецькій області;

Наказом НПУ від 12.09.2022 № 645 «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Національної поліції України» скасовано дію наказів Національної поліції України «Про впровадження пілотного

проєкту «Інформаційна підсистема «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» від 21.01.2022 № 62, 04.10.2021 № 823 та 28.12.2020 № 1041 (Донецька, Харківська та Київська області).

§2. Запобігання та протидія домашньому насильству.

З метою протидії домашньому насильству в Національній поліції створено 87 мобільних груп реагування на випадки домашнього насильства, які функціонують у 67 містах України для негайного припинення випадків домашнього насильства та забезпечення захисту постраждалих осіб. Окрім того, створено 45 штатних секторів протидії (у всіх обласних центрах). За 10 місяців 2022 року Національною поліцією зареєстровано **202 045** повідомлення про правопорушення та інші події, пов'язані з домашнім насильством. Складено **59 041** адміністративних протоколів за чинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування (ст. 173-2 КУпАП). Оштрафовано **24230** осіб, піддано адміністративному арешту **417 осіб**.

92 697 осіб перебувають на обліку з приводу вчинення домашнього насильства. Винесено **35 238** термінових заборонних приписів. **267** особам анульовано дозвіл на право придбання, зберігання, носіння зброї та боєприпасів.

§3. Запобігання та протидія насильству за ознакою статі, експлуатації, торгівлі людьми.

Відповідно до інформації Департаменту міграційної поліції Національної поліції України (далі – ДМП НПУ). Підрозділи міграційної поліції Національної поліції (далі – МППОЛ) на постійній основі здійснюють співпрацю з посадовими особами місцевих державних адміністрацій, відповідальних за проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, для виконання вимог Інструкції зі збору та моніторингу статистичної інформації щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми, затвердженої наказом Міністерства соціальної політики, Міністерства внутрішніх справ України від 11 січня 2016 року № 4/5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02 лютого 2016 року за № 169/28299 (далі – Інструкція).

У разі звернення особи (жінки або чоловіка), яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми або її законного представника, працівники МППОЛ інформують таких осіб про можливість отримання постраждалою особою допомоги, види такої допомоги, умови та порядок її надання відповідно до Закону України «Про протидію торгівлі людьми» з врученням «Пам'ятки для особи, яка постраждала від торгівлі людьми», згідно з додатком 1 до Інструкції.

Відповідно до Порядку встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України

від 23 травня 2012 року № 417 (зі змінами), надання статусу постраждалих від торгівлі людьми знаходиться в компетенції Національної соціальної сервісної служби України.

У разі звернення осіб, які постраждали від торгівлі людьми або їх законних представників, при встановленні ознак кримінального правопорушення, передбаченого статтею 149 (Торгівля людьми) КК України, проводиться досудове розслідування. Відповідно до статті 55 КПК України таким особам надається статус потерпілих у кримінальному провадженні.

Крім цього, Департамент міграційної поліції в рамках співпраці з громадськими організаціями, які беруть участь у протидії торгівлі людьми, надає необхідну інформацію щодо контактних телефонів, адрес електронної пошти, територіальних підрозділів МППОЛ, які можуть бути використані при виготовленні інформаційної продукції з питань протидії торгівлі людьми, спрямованої на поширення серед населення інформації щодо ризиків потрапляння в ситуації торгівлі людьми.

Також організовано проведення спільно з представниками координатора протидії торгівлі людьми ОБСЄ та Міжнародною організацією «А21 Україна» роз'яснювальної кампанії серед громадян, які виїжджають за кордон. Розроблено інформаційні матеріали з контактними номерами телефонів гарячих ліній в Україні та за кордоном для отримання консультацій чи невідкладної допомоги, які розповсюджують серед громадян біля прикордонних пунктів пропуску, у потягах та на вокзалах.

За участі Департаменту в месенджері «Telegram» розширено функціонал чат-бота «Залишайся в безпеці». У вказаному чат-боті містяться розділи із інформацією про торгівлю людьми та її форми, законодавство України «Про протидію торгівлі людьми», правила безпечного працевлаштування за кордоном, контакти установ, що надають допомогу в Україні та за кордоном, а саме в Республіці Польща, Румунії, Словацькій Республіці, Угорщині, Республіці Молдова, Литві, Німеччині та Європейської лінії екстреної допомоги.

У взаємодії з Департаментом кіберполіції та операторами мобільного зв'язку України здійснено дві смс-розсилки (охоплення понад 4 мільйона) українських громадян, які перебувають за кордоном. У залежності від країни перебування в тексті повідомлення міститься інформація з контактами поліції, консульських установ України та громадських організацій, до яких слід звертатися у випадках потрапляння в ситуацію торгівлі людьми.

На офіційному сайті Національної поліції України упродовж 10 місяців 2022 року розміщено 111 публікацій щодо протидії та попередження торгівлі людьми.

З метою налагодження дієвої взаємодії з правоохоронними органами зарубіжних країн Департаментом міграційної поліції та Департаментом міжнародного поліцейського співробітництва під егідою ЄВРОПОЛ

проведено робочі зустрічі (10), в результаті яких створено інформаційну платформу для оперативного обміну інформацією з правоохоронними органами Європи для запобігання торгівлі людьми серед українських громадян.

Представники ДМП взяли участь у двох робочих зустрічах, організованих Інтерполом, під час яких здійснено обмін інформацією між країнами-учасниками щодо заходів попередження та виявлення торгівлі людьми відносно вимушених переселенців з України, а також визначено формат та напрямки подальшої взаємодії.

З метою захисту прав евакуйованих дітей, як у межах держави, так і за кордоном та недопущення порушення прав та скоєння щодо дітей, які до 24.02.2022 проживали в пансіонатах (інтернатах), навчально-реабілітаційних центрах, дитячих будинках та інших закладах, а потім були повернуті батькам (піклувальникам), адміністративних та кримінальних правопорушень, забезпечено проведення їх перевірок за місцями проживання. Спільно зі службами соціального захисту населення та військовими адміністраціями здійснюються перевірки умов проживання дітей, які утримуються в спеціалізованих закладах, евакуйованих в порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 27.03.2022 № 385, фактичних місць розташування закладів, котрі евакуйовані на території обслуговування з інших регіонів держави. З керівництвом та персоналом закладів проведено профілактичні бесіди і заходи, спрямовані на профілактику вчинення торгівлі дітьми.

Налагоджено тісну взаємодію з військовими адміністраціями з метою оперативного обміну інформацією щодо закладів, які евакуюються на території обслуговування, їх переміщення в межах України або за кордон.

Взято участь у 4-х загальноєвропейських операціях по боротьбі з торгівлею людьми в рамках імплементації Оперативних планів заходів Європейської міждисциплінарної платформи проти кримінальних загроз (ЕМРАСТ) щодо протидії торгівлі дітьми та торгівлі людьми у формі трудової і сексуальної експлуатації, втягнення у жебрацтво.

Здійснено ряд відряджень до європейських країн з метою взаємодії з правоохоронними органами з питань попередження торгівлі людьми щодо тимчасово переміщених громадян України:

1. До Республіки Польща, де відвідано дитячі інституційні заклади евакуйовані з України.

2. До Королівства Іспанія. В ході відрядження здійснено візити до Центру допомоги біженцям у містах Мадрид та. Аліканте.

Крім того, відвідано 2 евакуйованих з України інтернати на території Князівства Аустурія (у містах Оведо та Хіхон).

3. До Республіки Молдова, де відвідали наметове містечко для українських переселенців поблизу пункту пропуску «Паланка-Маяки-Удобное», який розраховано на одночасне перебування біля 500 осіб.